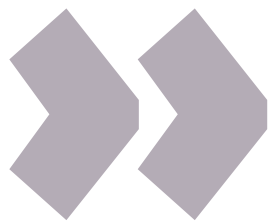

avverk

Samspælið millum tilfar og tøkni verður ofta til nakað, sum eg ikki dugi at ímynda mær áðrenn

mentera í enn størri mun, og gevur mær ávísan tryggileika. Tað er sera gott, tí at hetta gevur mær møguleika at kannað ymiskt nærri, ið eg annars ikki hevði havt møguleika fyri, sigur tekstilistakvinnan.

Arbeiðir við føroyskari ull burturav

Ragnhild Hjalmarsdóttir Højgaard arbeiðir við ull bæði sum tilfar, men eisini søgan handan ullina.

– Eg leggi dent á føroyska seyðin, hvaðani ullin kemur, hvussu hon er knýtt at árligu rútmunum, árstíðunum, týðningin av ullini og teir føroysku siðirnir knýttir at ullini. Tað vil siga bæði søgu og framtíð. Hvar menniskjan er í samband við náttúruni í dag í mun til fyrri hundrað árum síðani. Hvussu var samfelagið tá í mun til í dag? Eg royni við verkætlanini at svara nógvum av hesum spurningunum. Tað er eitt slag av gransking innan hetta økið, sigur hon.

Hennara listarliga arbeiði er rættuliga fjølbroytt og hevur verið í stóðugari menning seinnu árin.

Síðani 2014 hevur hon valt at nýtt føroysku ullina sum tilfar burturav í hennara arbeiði.

– Tað er ikki bara tí at tað er føroysk ull, men eg arbeiði eisini við øllum tí, sum er rundan um ullina. Bæði tað søguliga, tað mentanarliga og alt, sum knýtir seg at ullini. Hetta er tað, sum eg haldi er áhugavert, sigur hon.

Veving og tufting

Hon hevur fingið sær kunnleika til og nýtir ymsa tøkni, tá ið hon arbeiðir við ullini.

– Tann berandi tøkni hevur verið veving, men eg havi eisini arbeitt við tufting. Tað er kanska ikki ein tøkni, ið nógv kenna, men tað kann sammetast við ryateppir, sum vóru nógv frammi í 60-unum og 70-unum. Tað eru teppir, ið ikki eru vovin, men tað eru træðrir, ið fara upp. Tey minna eitt sindur um eina máttu, sigur hon.

Burðardýgt – nýtir teir fimm náttúrulitirnar

Hon hevur eisini arbeitt nógv við liting, og nú arbeiðir hon við náttúrulitunum.

– Eg setti mær sjálvari spurningin, hví tað skuldi litast, tá ið vit hava teir fimm føroysku náttúrulitirnar, sum eru so vakrir í sjálvum sær. Um tú arbeiðir við tilfari, ið er so óviðgjørt sum gjørligt, sleppur tú undan littilgongdini, tí at hon er tað tyngrí fyri umhvørvið. Tí er burðardýgd eitt av lyklaorðinum í mínum arbeiði.

Hon hevur eisini havt framsýningar, har hvørt verk hevur hvør sín høvuðslit av føroyska náttúrulitunum. Hon hevur eisini havt fyrilestrar um nevndu litirnar, hvítt, ljósgrátt, myrkagrátt, ljósamorreitt og myrkamorreitt.

– Mitt arbeiði knýtir seg at teimum rávørunum, ið vit síggja í dag. Tað er longu ein djúpd í tí, eg geri í dag, og eg royni allatíðina at koma djypri í hesum. Eg gravi djúpari og djúpari. Eg arbeiði konseptuelt. Har er tað eksperimentandi arbeiði millum tilfar og tøkni ein týðandi partur. Samspælið millum tilfar og tøkni verður ofta til nakað, sum eg ikki dugi at ímynda mær áðrenn. Hetta er serliga galdandi fyri vevin, har tað ikki ber til at síggja áðrenn, hvussu tað verður. Tað er, hvat verður sett í vevin, og hvussu træðirnar møtast, sum geva úrsitið, sigur hon.

Frá frumkendari til háteknologiska tøkni

Hon nýtir eisini aðra tøkni, til dømis myndir fyri at síggja, hvussu hon kann lata tað gamla í nýggjan ham. Listprýðingin á Glasi er eitt dømi um hetta, har hon hevur samstarvað við onnur listafólk í menningini av verkunum, millum onnur fólk úr Hollandi, Litava og Marokko.

– Hetta hevur givið mær eitt umfatandi innlit í tøkni, mentan og handverk, sum fevnir um alt frá frumkendari til háteknologiska tøkni. Eg arbeiði tí rættuliga breitt og nýti ymsa tøkni. Eg havi roynt nakað av hesum, men tað ber óivað til at nýta eitt heilt lív til dømis bara at veva og koma djypri niður í tilfarið og tøkni, sigur hon.

Ov dýrt at flyta til Føroyar

Ragnhild hevur í fleiri ár búð í

Danmark, og hon ferðast til Føroya av og á í arbeiðsørindum. Men dreymurin er tó at búsetast í Føroyum.

– Sum nú er, tikist tað rættuliga vónleyst at koma heim til Føroyar. Eg kenni fólk, ið ætla at flyta heim, men tað hongur ikki saman hjá teimum figgarliga, og tí eru tey enn í Danmark. Tað er serliga tað at fáa ein bústað, ið er vorið so dýrt í Føroyum. Eg skilji ikki, hvussu tað hongur saman, tí lønarstøðið er munandi lægri í Føroyum, meðan livikostnaðurin er lutfalsliga høgur. Um eg skal koma heima at arbeiða sum stakur upphaldari, so fáir eg tað ikki at hanga saman. Eg havi eina íbúð í Danmark, sum eg hevði kunna býtt hana um við bústað í Føroyum, men sum tíðirnar eru nú, tori eg ikki reiðuliga at gera tað, sigur hon.

Arbeidsnáðir men ikki arbeidskarmar

Men eitt av endamállum við listafólkalønini frá Mentanargrunni Landsins er at geva listafólkum tryggja arbeiðsumstøður í longri tíð, so at neyðugt ikki er at stúra fyri tí figgarliga, so at ein kann liva av tí. Er listafólkalønin ikki nóg mikið?

– Eg eri takksom fyri at fáa stuðul. Tað gevur mær arbeiðsnáðir, men tó ikki arbeidskarmar. Í Føroyum mangla verkstovur og at eitt stað at arbeiða. Eg veit eisini um onnur listafólk, sum standa í sama trupulleika, og tí flyta tey ikki heim aftur til Føroya, sigur Ragnhild Hjalmarsdóttir Højgaard.

Hon vísir eisini á, at tað at arbeiða sum listafólk er hart.

– Eg haldi at tað er eydnast at virka sum listafólk burturav. Tað er tó ikki soleiðis, at alt hevur gingið lætt og væl allatíðina. Eg havi fingið nógv nei á vegnum. Men eg eri harðfør og havi verið noydd at arbeiða hart. Um ein vil skapa sítt egna, so krevst áhaldandi ágrýtni, sigur listakvinnan.

Samstarvar við onnur

Ullin er hennara tilfar. Fyrr hevur hon fingið tógvið og arbeitt við tí, men nú fer hon afturum, og vil fara aftur til upprunan – heilt til grundina.

– Eg havi familju, ið hevur seyð, til dømis í Fugloy og á Velbastað, men eg havi ikki verið so nógv við, tá ið royting og fletting hevur verið á skránni. Men nú ætli eg vera meira við í tí partinum eisini, sigur Ragnhild Hjalmarsdóttir Højgaard.

Hon ynskir eisini at hava samband við tær fyrirkur og einstaklingar, ið royna at fáa meir burturúr ullini í Føroyum.

– Tað nyttar so lítið, um øll bara berjast í hvør sínum lagi. Føroyar eru so litlar, og tað ræður um at fáa samstarv og synergi, skal tað eydnast, sigur tekstilistakvinnan.

rúmljóm ella at skerma fyri, sigur hon.

Listprýðing og verkætlanir

Hon hevur verið við at gjørt fleiri verkætlanir. Millum annað listprýðingina til fyrilestrasalirnar á Glasi, har veggjateppir vórðu gjørd úr føroyskari ull at heingja fyri glasveggjununum í teimum tveimum fyrilestrasalunum. Veggjateppini taka hvølla afturljóðið frá hørðu og sløttu flatunum úr glasi, stáli og betongi. Hon hevur eisini gjørt listarligu aukustikk elementini til matstovuna Noma í Keypmannahavn, umframt toy og

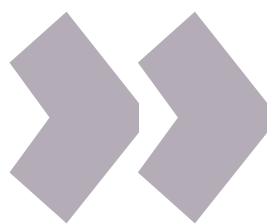
pútur. Hon hevur eisini gjørt gólvteppir til Løgmannsskrivstovuna, nakrar prestararðar og til ymisk privathem í Føroyum.

Listakvinnan hevur eisini sýnt fram í Føroyum, Danmark og London.

Ein av hennara nýggjastu uppgávum er at listprýða nýggja Hilton Garden í Havn, sum letur upp komandi ár.

Gevur tryggileika

– Við hvørja verkætlan, eg havi gjørt, spretta nýggj hugskot, sum eg royni at menna. Starvslønin veitir mær karmar fyri at eksper-

**Eg eri takksom
fyri at fáa
stuðul. Tað
gevur mær
arbeiðsnáðir,
men tó ikki
arbeitskarmar**